

TÍÐINDI

Løgmaður hálstfevndur av russiskku bjørnini

– Russiski marknaðurin er svangur og ynskir vaksandi samhandil við Føroyar, sigur løgmaður eftir »konstruktivan og gevandi fund« í Moskva

Jón Brian Hvidtfeldt

Tað, sum fyrr var tvørligt og trupult, er í dag lætt og líka til.

Soleiðis tykist myndin síggja út, nú løgmaður hevur verið á fundi við russisku stjórnina.

– Talan var um ein ótrúliga konstruktivan og gevandi fund. Í roynd og veru ein tann besta fundin, sum eg havi verið á, sigur Kaj Leo Holm Johannesen í fartelefoni úr Moskva.

Vaksandi, russiski áhugin fyri føroysku fiskavørnum fekk russisku stjórnina at bjóða løgmanni á fund. Fundurin kom í lag eftir at Russland 7. august setti innflutningsbann á vørur úr ES, Norra, USA og fleiri øðrum londum í vesturheiminum.

Føroyar eru sum kunnugt ikki raktar av handilsbanninum, og tað økir um russiska áhugan fyri føroyskum fiskavørnum.

– Russland ynskir ein vaksandi samhandil við Føroyar. Tey ynskja at keypa okkara fiskavørur, og tað kom eisini greitt til sjóndar á fundinum fyrrapartin, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Sambært løgmanni høvdu russar fyrireikað seg væl til fundin. Vertur fyri fundin var Ilia V. Shestakov, sum er vararáðharri í landbúnaðarmálum og samstundis stjóri fyri Russian Fishery Agency, ið er ein stovnur undir russisku stjórnini. Harumframt vóru stjórar fyri russisku innflutnings- og tollmyndugleikarnar við á fundinum.

– Fyri tað fyrsta fingur vit enn einaferð staðfest, at Føroyar verða ikki raktar av russiska innflutningsbanninum, ið landið hevur sett í gildi móti ES, Norra og øðrum londum í vesturheiminum. Tvørturímóti gjørdur russisku myndugleikarnir greitt, at tey vilja gera ein eyka innsats fyri at øll føroysk virki verða góðkend at útflyta til Russlands, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

– Vit eru ikki partur av trætni millum Russland og ES, sigur løgmaður, sum í staðin fyri at leggja seg út í stórpólitikk hevur verið á »konstruktivum og gevandi fundi« í Moskva

At handling liggur aftan fyri russisku orðini fekt sjón fyri søgn, longu í síðstu viku, tá kryvjivirkið hjá Bakkafrost í Kollafirði aftur kom á grøna listan hjá russiska matvørueftirlitinum eftir oyðimarkargongd á reyða lista í okkurt um tvey ár. Tí kann Bakkafrost aftur selja laks til Russlands, sum er krúvdur í Kollafirði.

Bakkafrost boðaði um dagarnar frá, at fyrirtekan væntar at trífalda sín útflutning til Russlands, og ein orsök til tað er óivað at finna í spentu politisku støðuni millum Russland og stóran partin av vesturheiminum, ið eitt nú hevur við sær at norskar alifyritøkur sleppa ikki at selja til Russlands.

Fríhandil

Í september 2012 hitti Kaj Leo Holm Johannesen russiska uttanríkisráðharran Sergej Lavrov. Handilsviðurskiptini landanna millum vóru á skránni fyri tann fundin, sum varð hildin í samband við ST-aðalfundin í New York. Ta ferðina nýtti løgmaður høvið at seta fram ynski um eina fríhandilsavtalu við Russland.

Men síðani hevur verið lítið at hoyrt um føroyska ynskið um fríhandilsavtalu. Oftast hevur undanfórslan verið, at Føroyar eru bara ein lítill aktørur í stóru myndini, har fleiri enn 30 onnur lond somuleiðis ynskja fríhandilsavtalu og harvið betri atgongd til risastóra, russiska marknaðin.

Eftir fundin við russisku stjórnina fyrrapartin er løgmaður bjartskygdur.

– Russar gera greitt, at tey ynskja eitt strategiskt samstarv við Føroyar. Fríhandilsavtalan varð eisini umrødd á fundinum, og eingin forðing tykist vera fyri, at Føroyar rímuliga skjótt kunnu fáa í lag eina fríhandilsavtalu við Russland, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Løgmaður sigur seg hava góðar vónir um, at fríhandilsavtala verður undirskrivað innan eitt ár.

– Ja, tað er eitt realistiskt mál, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Í samgonguskjalinum stendur, at landsstýrið skal »leggja áherðslu á at føra ein

virktan uttanríkispolitikk, altjóða handilspolitikk og at vinna okkum fríhandils- og samstarvsavtalar.»

Løgmaður hevur í fleiri umførum ført fram, at Føroyar eiga at satsa upp á russiska marknaðin, og í næstum letur upp upp føroysk sendistova í Moskva.

Heita eplið

Dagliga hoyrast útmeldingar av ovastu, politisku rókunum um spentu støðuna millum Russland og stóran part av Vesturheiminum, íkominn í kjalarvørrinum av russiska leiklutinum í og móttvegis Ukraina. Partarnir hótta við støðugt fleiri tiltøkum móti hvørjum øðrum, spentu viðurskiptini vóru á breidd-

anum á NATO-toppfundinum í Wales um dagarnar, og serfrøðingar skíra viðurskiptini millum Russland og Vesturheimin at vera ísakøld. Viðurskiptini sigast ikki hava verið so ring síðani áðrenn Múrurin fall.

Tann støðan fekk ikki løgmenn at steðga á, nú innbjóðing kom úr Moskva.

– Nei, eg aftraði meg ongantíð við at fara til Russlands, sigur Kaj Leo Holm Johannesen sannførdur.

Uttanríkispolitiskt hevur løgmaður lítlan hug at leggja seg út í »stríðið« millum Russland og ES. Kortini var evnið stutt uppi at venda á fundinum fyrrapartin.

– Jú, eg helt tað vera rætt at nevna Ukraina. Eg greiddi frá, at Føroyar síðsta árið hava upplivað eitt boykott frá ES, og eg førði fram, at vit trúgva ikki upp á boykott sum amboð at loysa ósemjur, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Sambært løgmanni vóru hansara orð móttikin við virðing. Men sum nevnt var ongantíð upp á tal hjá løgmanni at setast aftur:

– Vit eru ikki partur av hasi trætni. Russland hevur valt at seta innflutningsbann á matvørur, eitt nú úr ES. Men tað merkir ikki, at øll ES lond eru givin at handla aðrar vørur við Russland, argumenterar Kaj Leo Holm Johannesen.

Sambært løgmanni nýtti hann eisini høvið til at vísa á aðra, føroyska framleiðslu, ið kann vera áhugaverd fyri russiska marknaðin. Eitt nú trolútgerð frá Vónini og trollemmar frá Rock Trawldoors í Vági.

Formliga hevur løgmaður ikki ráðført seg við Uttanlandsnevndina hjá lögtinginum áðrenn fundin við russisku stjórnina. Við á ferðini hjá løgmanni til Moskva eru Gunnar Holm-Jacobsen og Áki Johansen, ávíkavist deildarstjóri og ráðgevi á Uttanríkisráðgjafi i Tinganesi.